

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΤΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Πλάτωνος - Νάυπακτος

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Σελ. IV, 34/1970*

^{Α'}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-25/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κατοικοὶ ἀσχο...*

ἀσχοῦνται εἰς ἀμφοτέρωθεν καὶ λόγῳ αὐτοῦ.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Οἱ τεχνῖται ἀσχοῦνται ἐν τῇ γεωργίᾳ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς τὸν ὅλον ποῖον μὲν ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπον ἀσχοῦνται ἐν τῇ γεωργίᾳ.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀγέυρεσιν ἐργασίας ; *Ἐχόντων βίον τεχνῶν καὶ μετὰ καὶ αὐτὰς.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

...Παλιόδεραν. τὰ χωράδια ἐδυσσάκον
 20. μέ. φωτίζον. κούρουνται. γυμνάζον.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; Τὸ πρῶτον χρῆσις χημ. λιπασμάτων ἐγένετο ἐν 1935.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; .. *Δέν. ἔχουν. χρησιμο.*

Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, ὅπλ. μονόφτερον, δίφτερον κλπ.).

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατασκεύασε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ ;

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2.....5.....8.....

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήση;)

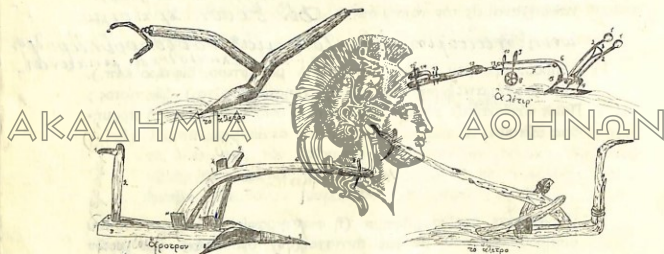
3) Μηχανή θερσίμου

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνισμού

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. *τ. ο. ξύλινον... ἄροτρον*
κατασκευάζει... ἐπὶ... ἐξιδιμν... χειρ-
γάν......

2) Ποῖα ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *καρπαλάβα*... 6. *κλειδί*..... 11.
2. *Καιν κοῦρα*... 7. *Παραί βαλον ἄρτρο*..... 12.
3. *Ξυαίδη*..... 8. 13.
4. *Ξυακαίρι*... 9. 14.
5. *ὄνι*..... 10. 15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
θμησην).

- 4) Τό ύνι. Τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ή φωτογραφήσατε τό ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

..Τό. ύνι. τοῦ. ξυλίνου. άρότρου. εἶναι. μιᾶς.
μορφῆς. διὰ. τήν. άροτρίασιν. ὅλων. τῶν. ειδῶν.
χωματερῶν.

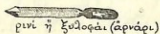
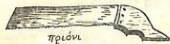
- 5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

6) Ἦτο (ή εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου,

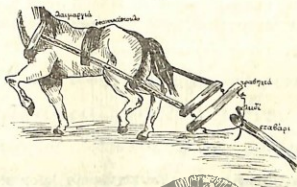

- 7) Ἔργαλεία διὰ τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).

..Τό. εργαλεῖο. διὰ. τήν. κατασκευήν. καί. ἐπιδιόρθωσιν.
τοῦ. άρότρου. εἶναι. τό. σκεπάρνι, τό. άρίδι, τό. άρνάρι, ή. ξυλοφαί.
κ. . Δ. Π. .

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίαισις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Παλαιότερον ὄργωνε ἄνδρας καὶ γυναῖκα. ὁ ἄνδρας ὄργωνε καὶ τὸν ἀγρόν. ὁ ἄνδρας ὄργωνε καὶ τὸν ἀγρόν. ὁ ἄνδρας ὄργωνε καὶ τὸν ἀγρόν.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Τοὶ βοδιαὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας. αὐτοὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας. αὐτοὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας. αὐτοὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

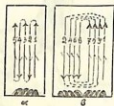
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα, καὶ τοὺς 4-5 μέτρας μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας. αὐτοὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας. αὐτοὶ ζεύονται μετὰ τοὺς 4-5 μέτρας.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται. τοῦ χωράφου με ἀνοιγομένας αὐλακὰς κατ'εὐθείαν γραμμὴν....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσιν εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ. τοῦ ἀγροῦ. ἐγένετο καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς λαοὺς. πού λέγονται. φαράδες.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; Ἡ λωρὶς ἐχωρίζετο με μωλὸς αὐλακίαν. πού λέγονται μδέματα

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται ἄροτρον ;

Ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν εἰς μέρτι. ὡς εἶναι εἰς τὴν νῦν ὁ δὲν ὡς εἶναι

Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Πού λέγονται. ὡς καὶ σήμερον. ἢ διάνοιξις. ὡς καὶ σήμερον. καὶ με τὸ ὄνι. γίνεται. ὡς καὶ σήμερον. ὡς καὶ σήμερον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς τὰ ὀργώματα. Δημητριακῶν καὶ βοσκήσεως.*.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν. ἓνα ὄργωμα γίνεσθαι μόνον. Εἰς τὸν ἀπὸ χρόν. καλὸν. ἓν σπορὰν. Μόνον. εἰς τὸν ἀραβόσιτον γίνεσθαι 2-3 ἀροτριάσεις......

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν γίνονται δύο ἀροτριάσεις. ἓν πρὸ τῆς σπορᾶς καὶ ἓν μετὰ τὴν σπορὰν. Περὶ 10-20 ἡμέρας πρὸ τῆς σπορᾶς.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰ ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Τὸ χωράφι. δεόν νὰ ἀφ. εἰς 2-3 ἀσπαρτον. ἔως 5-6 ἔτος.*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *ἓν καὶ δύο ὀργώματα. Διακρίσεως εἶδος καὶ περιόδου ἐποχῶν δημητριακῶν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *καὶ ἓν σπορὰν χρησιμοποιοῦσθαι. καὶ ἐργαλεῖα, ὁ διασκορπιστής, ὁ βοσκός, ὁ δισάκι καὶ ὁ βοσκός.*.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Με. βουκέντρον...*

ὕψαν. ἢ. ξιανθρα. καθαρίζεται ἐξ αὐτοῦ. ρο. ρον......

Τὰ δὲ πόρτα, ριζίδια κ.λπ. καθαρίζονται μετὰ τὴν τοποθέτησιν.

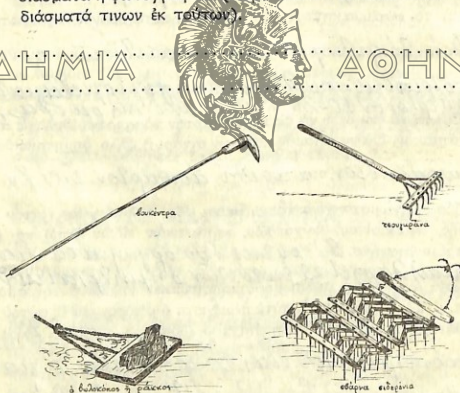
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται ἰσοπέδωσις μετὰ...*

σβάρνα. ἢ. ξιανθρα......

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

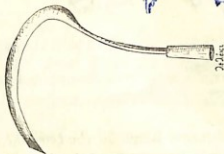
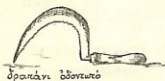
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Παλαιόθεν.*
ὡς καὶ σήμερον? ἐπεὶ φονταναὶ δαμνηθῆναι
καὶ μὲ τὸ δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Μόνο κ. Γό. ὁδοντωτὸν δρεπάνι εἶναι ἐν
χρήσει. εἰς τὸν τόπον μας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

ἢ καὶ κόσες

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) *ἢ καὶ*
τοῦ δρεπανιοῦ καὶ τοῦ ὀδοντωτοῦ καὶ οὐκ ὀδοντωτοῦ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ὁ σιδη-*
ροῦς σκελετὸς λέγεται δρεπάνι. ἢ πεντοδι-
ῆς χειρολαβὴ εἶναι ἐν τῷ τόπῳ.

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) ..*τὰ δρεπάρια ἐργαλεῖα τὰ ματε-
σμεύαζεν οἱ σιδηρουργοί.*.....

6) Ὡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός μὲ τὰς
χειρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.). *ἔ.ε.ναι. ἀμάρμυ. ἐν. χρήσει. ὁ.θερισμός*
μ.ε.χ.εὔρας, δ.π.λ. δι' ἐμάρμυ. β.ε.ως. ε.π.σ. γα.υ.π.ς, ζα.υ.θ. θ'ε.ι.ο.ν.ε.
ζω.ρ.ε.β.ι.θ.ι.ων.

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ ἐθερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλα κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Ἐθερίζονται. ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη κ. λ. π. εἰς ὕψος δυοῦ. ἑξήκοντος. 0,20 μ.*

2) Οί στάχτες που έμεναν (ή μένουσαν) εις τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμόν πῶς ἐλέγοντο (ή πῶς λέγονται). Οἱ στάχτες

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί, ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; .. *Τοὺς θεριστὰς. τοὺς αὐτοὺς λαμβάνει
καὶ ὡσαυτὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. ἀν. ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀγ-
ρῶν. αἱ ἴδιοι θερισταί. τακτοποιοῦν. καὶ χερόβολα*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἑδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά; "Όπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαί τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .. *Πιέστε.. χερῖές συ-*
μνηθῶς.. θέλουνται.. μαζί·μαί·ὀνομαζοῦνται
{ χερσόβωλον 15-20 χερσόβωλα... γιάκου νώδε
μάτι... Αἰ μεγαδαί· ζυν·ολαχύν· εὐρίσκο-
νοι ιωρός ζὺν ἀζὺν μαλεύδουσι.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *ταυτοθετούμενα μαζί δράγματα*

ταυτοθετούμενα μαζί δράγματα

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Ὁ μισθὸς με*

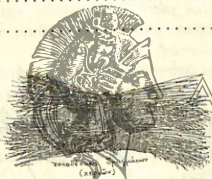
*ἡμερομισθιον εἰς χρῆμα ἢ εἶδος,
καὶ τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ
παροχῆς φαγητοῦ.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *Ἡ γυναῖς*

*ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας διωράδας ἐλασμάτων
διὰ νὰ μὴν μαυρίσουν. Ἐπίσης καὶ
τὴν ἑναρξιν εἰς ἐργασίας αἱ ἀγροῦν
ταυτοθετοῦν αἰσίου εἰς τὴν μέσην
διὰ εἰς ὅσον νὰ μὴν πονῇ ἡ μέση.*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... Τὰ δεμάτιασμα... γίνονται... μὲ... τὰ ἴδια... τὸ σιτάρι... τὰ... περὶ... εὐρύ... καὶ... δέχονται... δεματιῶν... ἢ... σκοπία... Καλὰ... δέσιμον... δέν... ἐχρησιμοποιοῦντο... ἐργαλεῖον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; ...

μετὰ τὸν... εἰς... ὠρισμένον... μέρος... τοῦ... θερισμένου... ἀγροῦ... ἐπὶ... ἀγροῦ... ἀνα... εὐρύ... ἀγροῦ... δεματιῶν... καὶ... δεματιῶν... ἔν... χωράγια... ὅσαν... εὐρύ... μαζο... οὐνοὶ... δεματιῶν... εἰς... μέρος... χωράγιων... ε. Συγκομιτὴ τῶν γεωμηλῶν.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας ἤρχισεν εἰς τὸν τόπον μας ὁρὸς τοῦ 1880.

Πότε γίνεται ἡ σοπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Τὸ φῦτευ-*
μα τοῦτος... ὡς εἰς τὰς 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . . *ἐγένετο. μετ. γένετα. ἢ. ἔξα-
γωγή. ἔν. γεωμήλων. ἀπὸ. χωρά-
φι. μετ. σκαπάνη.* . . .

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σπανοῦ.

1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθίζετο παλαιότερον. ὡς καὶ σήμερον. ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα.*

- 2) Πότε θεριζέτο ο σπλός και με ποιόν εργαλείον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). *θεριζέτο με δρέπανον ή κόσσαν*
(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας) *.....*

3) Ζήηρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὥς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Διὰ τοῦ δερμάτιου καὶ τοῦ ξυρῶ
χόρτου χρησιμοποιοῦνται... ὡς ἀρὰ ἀλλή
ῶν αἰσθάν. μεθώδον. ἔνεν. θάβουν. τοῦ ὁ-
ποῖον καλεῖται «τένι».*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*... τὰ δερμάτια ἀπὸ τοῦ χωράφου...
συναρμυρῶνται εἰς τοῦ ἀλῶντος...
.....*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου παρθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *... καλεῖται*

*καλεῖται δερμάτια καὶ ὁ τοποθετῶν
γίνεται σὲ στήριμα μυλινδρικόν. μετὰ τοῦ
στάβου πρὸς τὰ μέρα.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

*... χωρῶν. ἀνέκαθεν. εἰς τὸν τοῦ σπασμα
ἀλῶντος, διὰ τοῦ ἀλῶντος. ὡς δημη-
τριακῶν.*

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... *... τοῦ ἀλῶντος καὶ τοῦ σπασμα*

ἔξω τοῦ χωρίου.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ερώτησιν αὐτήν ἐστὶν ὡς ἑξῆς :
ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας καὶ χιμελαὶ ἢ
χρησται τοῦ μέτρου σιρὰν ὡς ἑξῆς :
ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ χιμελαὶ ἢ
χρησται τοῦ μέτρου σιρὰν ὡς ἑξῆς :

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἀλώνου καὶ λήγει ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἀλώνου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ερώτησιν αὐτήν ἐστὶν ὡς ἑξῆς :
χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

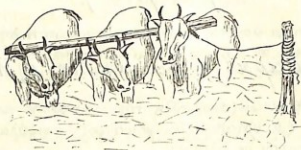
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ερώτησιν αὐτήν ἐστὶν ὡς ἑξῆς :
καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων.

- 9) Ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ερώτησιν αὐτήν ἐστὶν ὡς ἑξῆς :
ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

[illegible]

- α) 'Αλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφορέων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

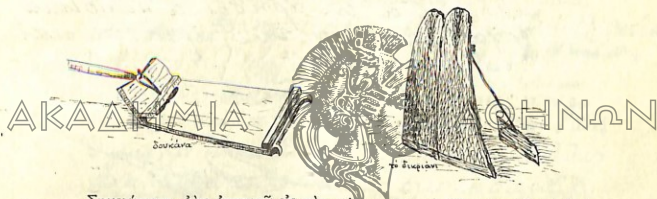
Πολλάχου τοποθετείται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωναίου θύλινου στύλου, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς, στρουλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαετῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα... 26

ἀδελφοί μου. πρὸς ἀλλήλους ἵνα ἔχετε
μετ' ἑαυτῶν ἔσχατον. Ἰωάννης διὰ τοῦ μαρτυ-
ριαίου αὐτοῦ ἀδελφῶν,

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα) *ὅτι σ. καὶ δένειαι
ἐν ἀνδρείαις. αἱ δὲ οἷται. ἀγορεύουσι. ἐν τοῖς λαοῖς
ἐν τῇ ἰουδαίᾳ. καὶ ἐν τῇ γαλιλαίᾳ... ἐν δὲ ζυγίων
ἐν τοῖς δὲ ἀγριοῖς. καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ...*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

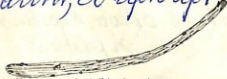
Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

*Τῶν μὲν δὲ τῶν ὀ
ἀλωνισμοῦ δὲ γίνεται διὰ τῶν ποδῶν τῶν ἰουδαίων
καὶ δὲ ἀραβῶν καὶ δοιορῶν γίνεται διὰ
ζῴων καὶ ποδῶν καὶ διὰ τῶν ποδῶν καὶ
τὰ ὄσπρια ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ
ζυγοῦσιν...*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται), χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Ἐὸ. μακρὸν κοπάνισμα. ἔχιν. στα-
χύων. ἐγίνετο. εἰς τὴν αὐλήν. Κοίσα φίζουκ.
καὶ ρεβίθια, δὴν φανήν, ἐὸ γριθάρι*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἐνερῶς δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Ἐὸ. μακρὸν κοπάνισμα. ἐγίνετο. ὑπὸ τῶν
μελῶν. τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν συγγενῶν.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Οἱ σταχυνεῖς διὰ τοῦ κοπῆματος ἐλασθελοῦτο. αὐτὸ ἐν δειάῳ ἐστὶ τοῦ ἐδάφους. ἔκκεισιν ἐν τῇ οὐρῇ τοῦ σῆμονος. ἡν ἡμέραν. τὸ κοπῆμα αὐτὸ ἐλεῖτο μόνον ἐν τῇ ἀχυροποιήσῃ ἐν σταχύων.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Ἐτραγουδοῦντο τραγούδια δημοτικὰ. ἡ δὲ ἀνάστασις τοῦ ἀρεσκειῶς τοῦ μαδενός.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Ἐν τῷ παλαιῷ χρόνῳ ἐχάτοτο ἐῖς τὴν κρήνην ἐλάνοις μηχανῆς.*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ δικιργιάνιοι σταχυνεῖς λεγόνται λειῶμα καὶ σωρεῖται μετὰ δικιργιάνι. διὰ τοῦ λίχνισμα.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην,
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Οὐκνηματιζο-
μενος σωρός ἔχει σκῆμα οὐκνηματιζόν.*.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Τὸ ἀνέμισμα ..
γίνεται μετὰ τοῦ δρυιδάκτυλου .. φτυάρι ..*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχνῶς ἄνδρας ἢ γυναῖκα ἐπ' ἀμοιβῇ...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*...Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, λεγόμενα, λε-
γόμενα μετὰ τοῦ λίχνισμα παραμένουν ..
μετὰ τοῦ καρποῦ... Καλοῦνται λεγόμενα
βαλκίται ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς μετὰ τὸ ἁλώνισμα*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

.....
.....
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .. *Π. κα-
πορί. βο. ὑ. μαρισσῶ. ἀνθ. δά. μετ' αὐτοῦ. παραμεί-
ναντα. κονδρά. τεμάχια. τῶν σταχυῶν. χί. ν. θ. αἰ.
μέ. δά. ρ. ε. μόν. ν. καὶ. μαλίσσ. ὑ. δ. ὑ. δ. σ. κ. ι. ν. ο. —*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

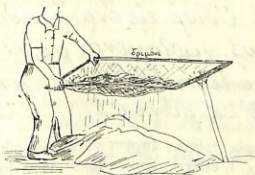
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον σαλίσ. δερμάτινον

κούρος ἢ ἀμυλόρος

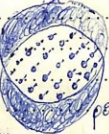
νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *ἔσοις. ἀντιμισθίαν. τιν.*

ἐπιμελεσιμῶν... ἔσοις... κυρίαν. ἀντὶ τῶν ἀχυρῶν... μετὰ τὰ... περιόν. ὡς. ἔ. καὶ.

ἐπιμελῶν. ὡς. ἔ. καὶ... ἔ. ἔ. ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν.

ἔ. καὶ... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *ἔ. καὶ... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν...*

ἔ. καὶ... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ἔ. καὶ... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν... ἀντὶ σκιν. ὡς. ὡν...*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλου πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δέκατη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἀλευρον.. ἀποθνήσκουσαι
εἰς οὐρανὸν καὶ ἐν ὅς. τοῦ κυρίου.*.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογὴ.. τοῦ σπόρου.. γίνεσθαι...
μετὰ τοῦ ἀλώνισμα.*.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Ἐν τῷ καθάρειον σταχύνων τοῦ ἁγίου πνεύματος
κατασκευάζονται πλέγματα ἐκ σταχύνων ἀναρτῶνται εἰς
τὸ εἰκονοστάσιον*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ^{τοῦ} που φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἡ πλεκτὴ ἀναρτῶνται
ἐν τῷ καθάρειον σταχύνων ἀναρτῶνται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἐν
οὐκίᾳ διὰ τὰ θεῖα κληρονομία μέχρι τοῦ γενόπυρον.*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πρόλογος

Τὸ ἔδαφος τοῦ χωρίου Πλατάνου
Ναυσαυτίας εἶναι πετρῶδες, πατω-
φερές καὶ ἀχόνον. Ἐνεκα τοῦ δρεινοῦ
καὶ ἀχόνου ἐδάφους ἑλπίσκοι τῶν
παροίων εἶναι γεωργοὶ καὶ μαθ-
πιοῦν δὴν γῆν μεσσηνιόχονοι
γεωργικὰ ἔργα δύνανται.

Τὰ γεωργικὰ ἔργα δύνανται τοῦ οὐ-
ραίου, τοῦ θερισμοῦ καὶ τοῦ ἀθι-
σμοῦ καὶ δυνάμει ἐκπονηθοῦν
πρὸ τοῦ 1920, χρησιμοποιοῦν καὶ
σήμερον. Οὐδὲν μετὰ τὴν ἔκ-
δοσιν ἔχει γίνει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γεωργικὰ ἔθιμα

α) Ἔθιμα τῆς σπορᾶς.

1. Ἐν Ἀρχαίοις τοῦ σπόρου ὑπὸ
τοῦ ἱερέως κατὰ τὴν Πειθουργίαν τῆς
1^{ης} ἢ τῆς 14^{ης} Σεπτεμβρίου ἐγένετο
τὰ παλαιὰ χρόνια. Σήμερον ἡ ἐν-
ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Ἀρχαίοις τοῦ σπόρου γίνεσθαι καὶ κατ'
ἅσθας ἡμέρας ὑπὸ τοῦ ἱερέως κατ'
οἶκον.

2. Ἐν Ἀρχαίοις τῆς σπορᾶς
τῶν δημητριακῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ σίτου
γίνεσθαι εἰς τὸν τόπον μας κάποιαν
ἡμέραν μετὰ τὴν πανσέληνον, ὅταν
ὁ ἀγροσδεύη τὸ φεγγάρι, ὁ γεωργὸς
σπέρνῃ ὁριστὸν σπόρον κάποιον εἰς τὸ
κατὰ τὸν τοῦ, ἢ αὐτοῦ κατὰ τὸν

γον σωόρον εἰς τό δῶμα τοῦ σπιτιοῦ
εἰς ἔνδειξιν, ὅτι ἤρκειεν ἡ σωορά
καὶ τοῦ γε γυμνασίου.

Ἀπογεύχον οἱ γεωργοὶ καὶ κά-
μουν ἐορξὴν τῆς σωορᾶς τὴν Τρί-
την καὶ τὴν Παρασκευὴν.

Ἦν δὲ καὶ ἑορτασμός: καὶ τῇ μέρα
αὐτῇ ἀρχίσαντες τὴν σωορά, δὲ δίνον
βίβλα μὲν αὐτὸ τοιοῦτον τὸ πῶς σέ-
μας. Πένε τοὺς δὲ φυτρώοντες καὶ σπέρ-
μενα. Καὶ ὅσο σπέρνουν, δὲ δίνον
γυμνάσιον, γυμνάζει τὸ σπέρμα καὶ
πυρσάρι... Καὶ σπέρνουν καὶ ὄνειρα
δὲν θγαίνουν.

Εἰς τό σαυμὶ ἐνὸς τοῦ σωόρου
θάβουν ρόϊδο, σταγίδες, σταγυῖν, κον-
πούρια. Καὶ σπέρνουν μαφί μὲν τό σπε-
ρο καὶ μὲν στή γῆ καὶ Πένε: Πά γέννη

Ἰὸ γέννημα γυνύσαν Ἰὸ δαγύλι,
 τσυνισυλὸ σάν Ἰὸ ρύδο καὶ ἀγρᾶλο
 καὶ εἴσορο σάν Ἰὸ παρύδιτι. Καὶ
 μωερυέδια!

Τὴν σωροσαυνοῦλα τὴν γεμίσει
 καὶ τὴν ὑπαρξίδει εἰς τὸν γεωργόν
 ὁ γουρλῆς (= ὑπαρξίς) Ἰουδοιστοῦ.

Δὲν βιάσει ὁ τὸν τὸν σῶρον ὁ σωείραν
 ὑπαρξί μωραν δὲ καὶ ὑποσύντα σι-
 λον ἐνδὸς τοῦ σαυνοῦ. Τὸν ὀλίγον αὖ-
 τὸν σῶρον μετὰ τὸ δέλος τῆς σωρᾶς
 ριάλει. εἰς τὴν σιτασοδήνην μετὰ τὴν
 εὐχήν: ὅσα σωριά, τόσα μοι δά τοῦ
 χρόν'

3. Ἐπιστογή ἐν τῆς
 σωρᾶς. Καταχύομαδα κατὰ δὴν
 εἴσορον τοῦ φυγοδαίδη εἰς τὸ σῶδι.
 Ἡ τομωρὰ καλοεργαράει τὸ

Ζευθοπάλη γού γούγε. οὐό κυρά γε
 γὰ τό σούρο, νόβει μῆλα, ρόδα,
 ἐκλάδια, σβαγύδια, τραχάδια
 καί ἐμῆρος ἐννεύεται καί ῥέει.

4. Χρόνια ποῖλά, καλὰ μωρνεύτια,
 χίδια νουβέδια τ.

4. Ἐδέσματα: Κατὰ τό δειῖονον
 μαγειρεύουν διαδορά κόρτα καί εὔ-
 χονται «Νά γυρῶσαι ἡ ἡγούρα
 τὰ στάρια νινά φρασῶνουν σά
 τὰ λάχανα τσιτταβ τ.

в) Έδρα του Δερσιμον.

Ζυνήθειαι ἐσωπρατόδοσαι καὶ τὸν
θερισμόν τῶν γεννημάτων καὶ ἐπὶ τῷ
σέρατι αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ θερισμοῦ

[illegible]

Τὰ δύο ὑπάρματα ὁραχί-
ων βοσποδελοῦνται εἰς τὴν θάλασσαν.
Ὁ δὲ ἄνθρωπος οἱ δερκοὶ καὶ τὸ σῶμα καὶ
τοιοῦτο δὲ οὐκ εἰς τὴν μέσην θάλασσαν
ἀλλ' εἰς τὴν ἑκτὴν, γὰρ καὶ μὴν τὸν πο-
ταμὸν πορεύεται. Ἀλλὰ ποτε τὸ ὑπάρ-
μα δερκοὶ ὁραχίων, δένεται καὶ
οὐκ ἐν τῇ θάλασσῃ καὶ οἱ δερκοὶ

τὸ ἱεροσυντοῦν, ἐνθ' ὅ νομιμὴρ ηδ
 ρίαιες νομιόματα, τὰ ὁδοῖα θεωροῦν.
 τὰ δὲ τῶν θεωροῦν. ἔνα δὲ αὖτ'
 τὰ ἑξήκοντα ἐξ ὁδοῦ τὰρ' ἑξά' ἑξ ὁδοῦ
 λεύ' ἡ μῦτρα τ' ἑξ ὁδοῦ τ'

Tetrastichus agnoscens adspicuos
periculosus olivaceus. Dénéc. Agn.

[illegible]

χονεῖς, δέμεται ἐνλὸς τοῦ κύκλου
 σβαυροκυδεῖλαι καὶ ἔπειτα περὶ
 ἑρὸς δά εἰσάντω δὲ δερσάνει ἐησέ
 γυνάξει μέ ἐνδοουσιασμιόν κ. Μέ
 γεκά καὶ μέ δὲ μαρόναι δά φάδε,

ἔτι δὲν παλινέριον σβαχύνων τοῦ
 ἀγροῦ παλασμενάριον δέσμη καὶ
 ὀνομάζον ἐν δέσμη, σβαυρό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 Ἡ παλαιονεφεμένη δέσμη ἀνὰ
 δάσαι εἰς δὲ εἰσποδίασιον ἐησ
 οἰκίας. Ὅταν ἔρδ' τοῦ σβαυροῦ, δά
 σάροντι δὲ σβαυρό, δά θάινουμε μέσα
 σ' ἕνα σαυμον δάρι. Πίχο δισό δὲ γέν-
 νημα σού ἔχομε σὸ σωρό, καὶ δά
 σάριμε στήν ἐπιδησία. Κατόσιν δά
 δά ζαναθάινουμε / τὸ σβαυρό καὶ δὲ σακ-
 κουλάκ' / σὺ εἰμονίσματα. Τὸ
 κινόσωρο, ὅταν βρέξ' καὶ δέθουμε

τὰ στείρουμε, δά δά ἐρίζουμε δά
 οὐάνα, δ' ἀναπαύσουμε δό οὐά
 ρι μαζὶ μέ τ' ἄλλο, πού εἶναι οὐ
 σαμυλάμι καὶ δά ὑάνομε
 ἀρχή τὰ στέρνουμε οὐδ' αὐτά.

Ἰσχύει ἡ συνήθεια τὰ διαχω-
 ρίζονται αἱ θερσιολαὶ οὐο παρὰ μέ-
 νων ἀχρῶν μελαζίδων, ποῖοι δά δε-
 λειώσονται ὡρὰ τοῦ δό ἐρχοντο δα
 να κνηγήσονται δό παχὺ εἰς δό χει-
 ρονιό χωράγει.

Ζηγιομὶ δὴ εὐν καρῶν. Τὰ δε-
 λειώσονται δερμάτια εὐν σιληρῶν μελα-
 γέρονται αὐτὸν ἀγρόν εἰς δό αἰώ-
 νι μέ μέγαλον ἐνθουσιασμόν. Ἐπα-
 μοθουδεὶ συμώσονται εὐν θερσιόων
 καὶ θερσιόων διὰ τὴν αὐτοδερά
 ζωσιν τοῦ θερσιόου. Τὰ φαγητά

σοῦ παραιτῆναι εἰς τὴν ἐράωσαν
εἶναι πεδυνός ἢ ὄρνιθα ἢ αἰετα.

γ) Ἔθιμα τοῦ ἀθωνισμοῦ
Πράξεις καὶ ἐνέργειαι κατὰ τὸν ἀ-
θωνισμόν καὶ εἰς τὴν ἀεράβι αὐτοῦ.

1. Ἔθιμα τῆς πρώτης ἡμέρας, ὅταν
ὁ γεωργός «καταβράνη», ἀγίνει ἑ-
να σέλιον ὅπως ὁδηγῆται εἰς τὴν
νιότ.

2. Ὅταν διανύσῃ εἰς σιδηρά ὁ γεωρ-
γός καὶ αὐτὸν ἔλασσει καὶ ἀνέη ἀ-
νεμος, ἐπιμαρτυρεῖται τὸν προσήκον
ἥλιον καὶ δείλην τὸν ἀεράβου
τοῦ προσφέρουν μίαν μεγάλην λαμ-
πρότητα.

3. Ὅταν κοσμενίτῃ εἰς σιδηρά μὲν
μεγάλο κόσμινο (ρεμόνι) εἰσπορεύεται

δεῦ ὑπαδία αἰὸς πασκούρια, σιόρ-
 οβ καί μιά σιδερένια γάβρο ἑσά-
 νω σλόν καρποδόσσορ, ἰσρός ἀπο-
 βροσὴν ἐπὶ βαρμανίας καί δα-
 τὰ εἶναι ὁ εἶδος κερὸς σάν τοῦ
 σίδηρου 71.

Ἦ Εἰμα εἰσὶν ἀφάρτι τοῦ ἀ-
 παρισμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 Ἐβαύρμα τοῦ σαρπ τοῦ οἴλου
 καὶ ὑνυλτος μαγικός, καρποσό-
 μενος ἀφάρτι αὐτοῦ. Κάρπωμα τοῦ
 ὠλύου καὶ τοῦ παρισμῆρος εἰσλό-
 μέσον τοῦ σαρπ. Ἡ οἰνοδόσσορα
 ὑπαλοῦσα βαρ ἑλτα, ἰσροσγέρει ὕδωρ
 εἰς ἓνα ἑμιοσλόν, τὰ νιφθῇ, με ἑκεί-
 νος νιφόμενος πανδίφει τὸ γέννημα
 καὶ τὸν ὑνυλτον τοῦ ἀλκυων,
 εὐχόμενος καὶ τοῦ χρόνου!

Ἐὖ βέβητος ἡ οἰκοδέσποινα κρατοῦ-
 σα πλοχίως τὴν βαρέα περὶ ῥέχει,
 δρομαίως τὸν ἑσπρόν, χωρὶς γὰρ θέσθαι
 κατὰ γῆς οὐδέ πλοχὺν ἵδατος
 εὐχομένη καὶ αὐτὴ γὰρ γένη τοῦ
 χρόνου τόσος ὁ ἑσπρός, ὅσος εἶναι ὁ
 κώλυτος, τὸν ὁσπρόν ἔταμεν.

ε) Τὸ μέγεθος καὶ τὸ σῆμα
 τοῦ ἑσπρό. Τὸ μέγεθος καὶ τὸ
 σῆμα τοῦ ἑσπρό γίνεται μετὰ
 τὴν ἀναλοτὴν τοῦ ἡλίου, τὴν ἐσομένην
 πρώτην. Ὁ γεωργὸς ἀρέσκειας πρὸς ἡνα-
 τοδὰς, κἀναι τὸν πλατύνον καὶ μέ-
 γα γένει, ποῦ ἔμεινε ἐμσηχμένον
 εἶναι τὴν νύκτα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ
 σπρό, παρβαίνει ὀλίγους ποταμούς
 τοὺς πρὶν εἰς τὴν δεξιὰν παλάμην
 καὶ τοὺς ἀνέει. φλού, φλού, φλού,

και τοῦ χρόνου αἰ ἴσα μονάδια!

5. Δεισιδemonίας καὶ δεισιδαίμονες
συνήθειαι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ
τὸ οὐκ ἀνίσχυμα τοῦ οὐροῦ τοῦ σιῶς.

ῥωαγορεύεται καὶ δρασηθῆναι κα-
νὲς τὸν σὺν νόμῳ καὶ τὴν δικαιοσύνην
καὶ γὰρ αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ ἐπὶ τὴν ἐλευθέρω-
σιν ἡμῶν.

6 Ὁ Πρῶτος ἐν τῇ συγκομιδῇ ἄρ-
τος. Ἐνὸς τὸν ἰσχυρὸν παρὼν τοῦ
θαφμύσου καὶ ἑνὸς κοινού
καὶ τὸ ὑπερῶν εἰς τὸν ὑποκόν τῆς
ἐρύσης τοῦ γρέχει τὸ νερό καὶ τὰ
γρέχει σὰν τὸ νερό καὶ τὰ κατὰ
ὁλοσάειν. Ἐπίσης συνηδίζου ἀπὸ
τὸν πρῶτον ἄρτον τοῦ θαφμύσου
δίνου ἑνὸς κοινάκι καὶ τὸ γάη

γυναῖκα προοιρημένη καὶ οὐκ ἔχον
πάνει σοφῶς παιδί, γὰρ καὶ γένουν
καὶ εὐχάριστα παρθενὰ καὶ προ-
οιρημένα.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

χώραν εὐὸ ἔθρονον ἀνάμμα φωτιάς
εἰς τὸ ὕψαιδρον. Στυγνίζουσι μόνον
καὶ τοσοδεβοῦν εἰς τὴν ἐσθίαν δύο
ἢ τρία ζύδα (μούσουρα) τὴν παρα-
μονήν τῶν Χριστουγέννων. Τὸ ἔ-
θρονον αὐτὸ λέγεσθαι «πάντρεμα τῆς
φωτιάς» βάνουσι ζύδο ἀγριοπεραστῆς
καὶ οὐόχειωμα τῆς νοικοκυράς
καὶ κέδρετο ζύδο, καὶ οὐόχειωμα

τὴν παραδίνουμε (τὰ δὴ βλαστού-
 μοιμε). Ἡ γυνὴ καίει ὅλα τὰ
 ὠράματα καὶ ἔχει ὠπλοὺς ὁπτό-
 νερόν. Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ δύναμις
 τοῦ σοκιοῦ. Δύνει δαίμονας
 καὶ καὶ καὶ καὶ.

Ἄρτοι εἰς τὸ ὕδρ: «Μαί-
 ῶν ἄγγελος τῆς γυναικός» «Μαί-
 ῶν ἄγγελος τῆς γυναικός»
 Ἔσω δαί καὶ ἔξορυσμοί
 εἰς τὸ ὕδρ: «Φεύγα, ρουσοῦ-
 μεθα, ἐκ τῆς γυναικός, τὸ ὄνομα
 καὶ ὁ ὠριότοπος!»

Προσυνήνσεις τῆς ἐσθίας
 ὑπὸ τῆς νύμφης. «Ἡ νύμφη
 προσυνεῖ τὴν ὀφειλὴν ἐσθίας καὶ
 καίει μετὰ τοὺς ὀφειλόμενους
 Ποιτὴ οἶνον καὶ ἐλαίου

εἰς τὴν ἐσθίαν: Συνθίζουσι καὶ
 χύνουσι κρασί καὶ γάλα εἰς τὴν
 φωτιάν χάριν αὐτῇ μὴν μᾶλλον
 ριέειν.

Δεισιδαιμονία σκετικαί
 μετὰ τὴν φωτιά: Δὲν θανεί-
 ζουσι φωτιά τὴν γένεσιν ἢ κα-
 τὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς ἢ ὅταν
 ἔκαστος πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπέσπευσεν. Μεγά-
 λες γιορταίδες, παμπόρες ἡμέρες, πέ-
 χον, δὲν δύνουσι φωτιά τὴν δύναμιν
 τοῦ αἰετιώματος γ.

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο εἰς Πά-
 λανον Ναυπαυλίας

Προπορνη τῆς ἦτο ὁ γεωρ-
 γὸς Νικόλαος Ἰωάννου Πορφύρης,
 ἐβλν 66, με γραμματικαὶς γνώσεις
 Β' Συρασιῶν, γεννηθεὶς καὶ διαμέ-
 νων εἰς Κοῖνυ Πάλανον Ναυπα-
 υλίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[Βασιλικὴ Ἀνωτ. Σχολὴ Θεολογίας,
 διδασκαλίσσα.

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ 5.25
 Ἰανουαρίου 1970.]

Εν Πλατεινῳ 25.1.1970

Πρός

Τό Κέντρον Ἑρευνῆς
ἑὸς Ἑλληνικῆς Διαφωτιστικῆς
ἑὸς Ἀναπτυκτικῆς Ἀθῆνῶν
Ἀναγνωστοσάουρον 14
Ἀθῆναι (136)

(Διά του Κ. Σταθερινού Δημ.
Σταθείου Ναυπακτίας)

Θέρμα: «Ἐρωτηματο- λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ ὑπο-
λόχον διὰ γεωργικά- βάλλω ἡμῖν συντημένως τὸ
ἔργαδεῖα καὶ κατ' ἐ- Ἐρωτηματολόχον διὰ γεωρ-
γμον πυρᾶς κ. ἡμῖν ἔργαδεῖα καὶ κατ' ἐδε-

AKADHMIA

Didionia nora
Blechnetaspis